

ŠVĖKŠNOS „SAULĖS“ GIMNAZIJOS LAIKRAŠTIS

Tomo Chockevičiaus nuotraukos (1 ir 4 p.).

Rasvita Kundrotaitė

Rudens ramybė

Rausvėjantis drovusis vakaras ramiai

Už horizonto saulę nurideno...

Danguj suspindo žvaigždės, o uodai

Užmigusių drugelių sparnelius kedeno.

Ogalbūt viso to nebuvo? Gal dar bus?..

Arba tai tik žaidimas žodžiais per miegus.

Aktualu

Socialinė medija mus kontroliuoja

Pirmieji šiuometiniai populiariausi socialiniai tinklai atsirado vos prieš 2 dešimtmečius, bet mūsų laikais visame pasaulyje jie jau yra viena aktualiausių temų.

Šiuo metu socialinės medijos, pavyzdžiui, „Facebook“, „YouTube“ ar „Instagram“, yra masiškas dalykas, juose yra milijardai prisiregistravusių žmonių. Ir ne veltui, nes socialinės medijos yra lengviausias būdas skleisti žinias arba savo nuomonę kitiems bei susipažinti su kitų nuomone... Tad socialiniai tinklai iš vienos pusės yra geras dalykas.

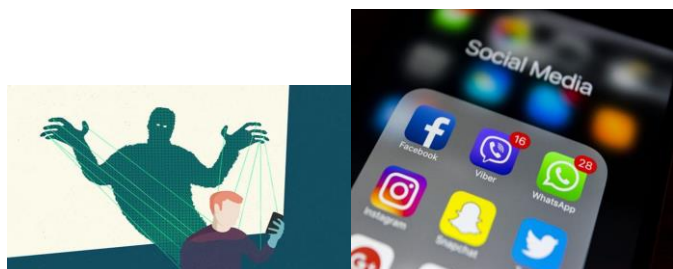
Blogoji medijų pusė

Jūs galvojate, kad socialinis tinklas yra produktas jums, bet iš tikro jūs esate socialinio tinklo produktas. Taip jie gauna pinigus. Socialiniai tinklai yra daugelio gyvenimo būdas, socialiniuose tinkluose vyrauja jausmai, vadinasi, jūsų jausmais yra manipuliuojama, kad tam tikra socialinė medija dar labiau taptų žmonių gyvenimo dalimi. Jeigu vartotojai įgauna priklausomybę nuo tam tikro socialinio tinklo, jie tą tinklą padaro populiarnesnę. Priklausomų žmonių nuomones galima nesunkiai kontroliuoti. Kuo populiarnesnis tinklas, tuo daugiau reklamuotojų yra pritraukiama, o reklamuotojų tikslas yra jūsų dėmesys. Taip pat reklamuotojams reikia paklausos ir socialiniai tinklai tam tikrais būdais, sužinodami, ką jūs mėgstat arba net pakeisdami tai, ką jūs mėgstat, išsiūlo jus reklamuotojams. Vadinasi, kuo daugiau žmonių tampa priklausomi nuo socialinių tinklų, tuo daugiau pinigų užsidirba patys socialiniai tinklai. Galiausiai itin dažnas socialinių tinklų naudojimas gali sukelti depresiją.

Nukelta į 2 p.

Atkelta iš 1 p.

Socialinė medija mus kontroliuoja

Kokiais būdais žmonės paveikiami?

Visi socialiniai tinklai turi tūkstančius dizainerių, jų darbas yra kurti sistemas, kurios patrauktų jūsų dėmesį, jums to net nepastebint. Štai keli iš daugybės itin veiksmingų psichologinių triukų, kuriuos norom ar nenorom naudoja daugelis populiariausių socialinių tinklų tam, kad verslas klestėtų:

- Mygtukai „patinka“, „pasidalinti“ yra dalykai, skatinantys žmones įsijungti platformas. Kai žmonės gauna šias socialinio patvirtinimo formas, jie gamina dopaminą, vadinamąją „atlygio molekulę“, kuri žmonės taip pat patiria baigę treniruotę ar pasiekę tikslą.
- Naudoja psichografiją, rodo jums reklamas pagal tai, kokie yra jūsų įsitikinimai, vertybės.
- Naudoja „socialinį įrodymą“. „Socialinis įrodymas“ yra psichologinio reiškinio terminas, kai žmonės kopijuoja kitų veiksmus, bandydami teisingai elgtis situacijoje. Atlikdami klasikinį eksperimentą, tyrėjai nustatė, kad žmonės labiau linkę pasirašyti peticiją, kai paaiškėjo, kad daugelis kitų jau tai padarė (palyginti su tuo, kai dar niekas nepasirašė).
- Norėdamos paskatinti jus išlikti aktyvius savo svetainėse, socialinės žiniasklaidos platformos nuolat primena apie jūsų draugų aktyvumą.
- Potraukiui sukelti naudoja kintamo atlygio sistemą. Kintamo atlygio sistema reiškia tai, kad jūs gausite ir tai, kas įdomu, ir tai, kas visai neįdomu bei beprasmiška. Tai skatina žmones vis daugiau „slinkti į apačią“. „Slinkimas“ naudoja tą pačią psichologiją, kaip ir lošimo automatai, nes žmonės yra motyvuoti toliau ieškoti kito atlygio.
 - Socialinių tinklų įmonės nori, kad žmonės kuo daugiau „slinktų į apačią“, nes tai reiškia, kad jie ilgiau pasiliks platformoje ir pamatys daugiau reklamuojamo turinio.
- Pranešimams naudojama raudona spalva, nes raudona spalva yra siejama su pavojumi ir perspėjimu. Kadangi raudona spalva siejama su pavojumi, daugelis žmonių turi įprotį paliesti programas su raudonomis piktogramomis vien dėl to, kad raudoni pranešimai išnyktų.

- Pirmosios „Facebook“ pranešimų piktogramos buvo mėlynos, atitinkančios svetainės stilių. Iš pradžių niekas nenaudojo šių pranešimų, kol piktogramos spalva nebuvo pakeista į raudoną. Raudonos piktogramos spalva buvo tokia efektyvi, kad tūkstančiai programų šiandien naudoja raudonas piktogramas, kad paskatintų vartotojus jas atidaryti.

Kaip netapti socialinės medijos auka?

Jei socialinių tinklų įmonės to nedarytų, tai bankrutuotų. Žmonės įsitrauktų į kitus socialinius tinklus. Dėl šios priežasties, jeigu norim, kad keistūsi medijos metodai, turime keistis patys. Neskatinu ištrinti savo paskyrų, nes, kaip jau sakiau pradžioje, socialiniai tinklai nėra blogas dalykas, socialiniuose tinkluose greitai gali susirasti reikiamą informaciją, gauti įkvėpimo kokiam nors jums dominančiam dalykui iš sekamų žmonių, greitai ir patogiai susisiekti su draugais ar tiesiog linksmai praleisti laiką. Tiesiog turime būti atsargūs visokiems psichologiniams triukams, kurie bando pavogti pusę gyvenimo. Tad pateiksiu keletą būdų, kaip ramiau gyventi neigiamai veikiamiems socialinės medijos.

- Nuspręskite, kad visomis socialinėmis medijomis, kurios, jūsų manymu, gaišina jūsų laiką, naudositės tik namuose.
- Kad atsikratytumėte instinkto per telefoną vis (jums patiems nepastebint) atsidaryti socialinius tinklus, ištrinkite socialinių medijų programėles ir jas atsidarykite tik per naršyklę.
- Išjunkite socialinių medijų pranešimus.
- Nenaudokite paieškos sistemos „Google“, kuri renka informaciją, kuo jūs domitės. Vienos iš geriausių „Google“ alternatyvų:
 - „Qwant“
 - „Bing“
 - „Yahoo!“

Turi rūpėti visiems

Šiame straipsnyje rašiau apie tai, kaip socialiniai tinklai veikia žmonių gyvenimus. Bet tai tik maža dalis visos socialinės medijos įtakos (ji veikia net tuos, kurie neturi socialinių tinklų paskyrų). Yra populiari kalbėti apie dirbtinį intelektą, kaip robotai valdys žmones, bet nematome dabartinės problemos – socialinės (ir ne tik socialinės) medijos veikimo principų. Turite tuo domėtis! Tai turi būti ne tik mažumos asmenų, kurie dirba su socialinių tinklų inžinerija, reikalas, bet ir visos dabartinės žmonijos reikalas.

Norintiems labiau išigilinti į šią temą, rekomenduoju filmą „The Social Dilemma“.

Šaltiniai:

- <https://listverse.com/2018/05/23/10-creepy-things-social-media-does-to-control-your-mind/>
- <https://www.netflix.com/browse?jbv=81254224>

Juozas Žitkovas

Verta perskaityti

Marko Hedono romaną „Tas keistas nutikimas šuniui naktį“

Apie autorių. Markas Hedonas (angl. Mark Haddon) – žymus britų poetas ir rašytojas, gimęs 1962 m. rugsėjo 26 d. Nortemtone. Rašytojas studijavo Oksfordo universitete anglų kalbą ir literatūrą. Kai baigė studijas, Hedonas kurį laiką dirbo su neįgaliais žmonėmis. 2003-iaisiais metais išleido romaną „Tas keistas nutikimas šuniui naktį“, kuris tapo geriausiai žinoma knyga pasaulyje. M. Haddon save apibūdina kaip griežtą ateistą.

Knygos siužetas. Kristoferis Bunas, penkiolikmetis matematikos genijus, sergantis Aspergerio sindromu, pastebi ant žolės priešais kaimynės namą gulintį šunį, persmeigtą šake. Kadangi jam patinka šunys ir detektyvai, berniukas nusprendžia išsiaiškinti, kas nutiko pudeliui. Apie tai sužinojęs jo tėvas įsiunta ir uždraudžia bet kokią tolesnę detektyvinę veiklą. Nesuprasdamas, kodėl tėvas taip agresyviai priešinasi, Kristoferis tęsia savo paieškas, atrasdamas ne tik tikrąjį kaltininką, bet ir tiesą apie tai, kas iš tiesų nutiko jo motinai prieš dvejus metus...

Veikėjai. Pagrindinis romano veikėjas – Kristoferis, gimęs autistu (Aspergerio sindromas), įdomus ir be galo protingas berniukas. Sunkiai supranta emocijas ir gyvenimiškus dalykus. Tėvas – gana ramus, rūpestingas, bet gali tapti agresyvus ir smurtaujantis. Melagis, pavydus. Jaučiasi vienišas po skyrybų. Mama – kaip Kristoferis sakė, mėgstanti pasikarščiuoti, bet maloniai kvepianti moteris. Mylinti, nuoširdi, bet turinti mažai kantrybės. Siobėnė – viena iš Kristoferio mokytojų, prisimena ją iš jos frazių ar vykusių situacijų. Didžioji dalis šalutinių veikėjų tėra tik praeiviai, Kristoferio atsimenami žmonės arba kelis žodžius pasakę nepažįstamieji.

Kodėl verta perskaityti šį romaną? Kristoferio pasakojimas sukuria visai kitokį požiūrį į pasaulį, negu mes esame įpratę matyti. Pati knyga pilna įdomių Kristoferio apmąstymų, skaičiavimų ir mokslinių dalykų. Knyga padėjo suprasti, kuo toks berniukas kaip Kristoferis yra unikalus ir ką reiškia būti autistu, parodė, su kokiais sunkumais susiduria šeima ir pats berniukas. Įdomi ir verta perskaityti knyga, nes padeda suprasti, ką reiškia būti kitokiam ir kaip sunku kitiems žmonėms suprasti kitoniškumą, kuris niekur nedings.

Vakarė Alonderytė

Pomėgiai

Ką mėgstame veikti rudenį?

Visi turime veiklų, kurias labai mėgstame... O ruduo toks metų laikas, kai namai kvepia obuoliais ir gali jausti jaukumą. Šį kartą apie savo pomėgius rudens laikotarpiu paprašėme papasakoti mokyklos darbuotojų ir mokinių.

Psichologė Gintautė Kubiliūtė:

Man labai patinka prisirinkti obuolių iš savo sodo, kepti obuolių pyragą. Pasidaryti gardžios kavos ir sėdėti terasoje, grožėtis rudeniui, jo nudažytais medžių lapais, lėtai lėtai krentančiais žemyn.

Lietuvių kalbos mokytoja Rasvita Kundrotaitė:

Šiaip mano pomėgis yra kurti eiles (pastaruoju metu esu pamėgusi akrostichus). Ne tik rudenį. Bet būna, kad šiuo spalvinguoju metų laiku aplanko didžiausias įkvėpimas. Ir apskritai labai myliu rudenį, mėgstu sakyti: „Mano gražuolis ruduo.“

Bibliotekininkė Rita Šarkienė:

Mėgstu keliones po gražią rudenįjančią gamtą. Šių metų spalį aplankėme Kirkilų apžvalgos bokštą, iš kurio atsiveria graži rudens panorama. Apžiūrėjome Biržų pilį ir perėjome per vieną ilgiausių tiltų virš Širvėnos ežero, kuris yra seniausias dirbtinis ežeras Lietuvoje, suformuotas 1575 metais.

Ritos Šarkienės ir Agnės Žiliūtės nuotraukos.

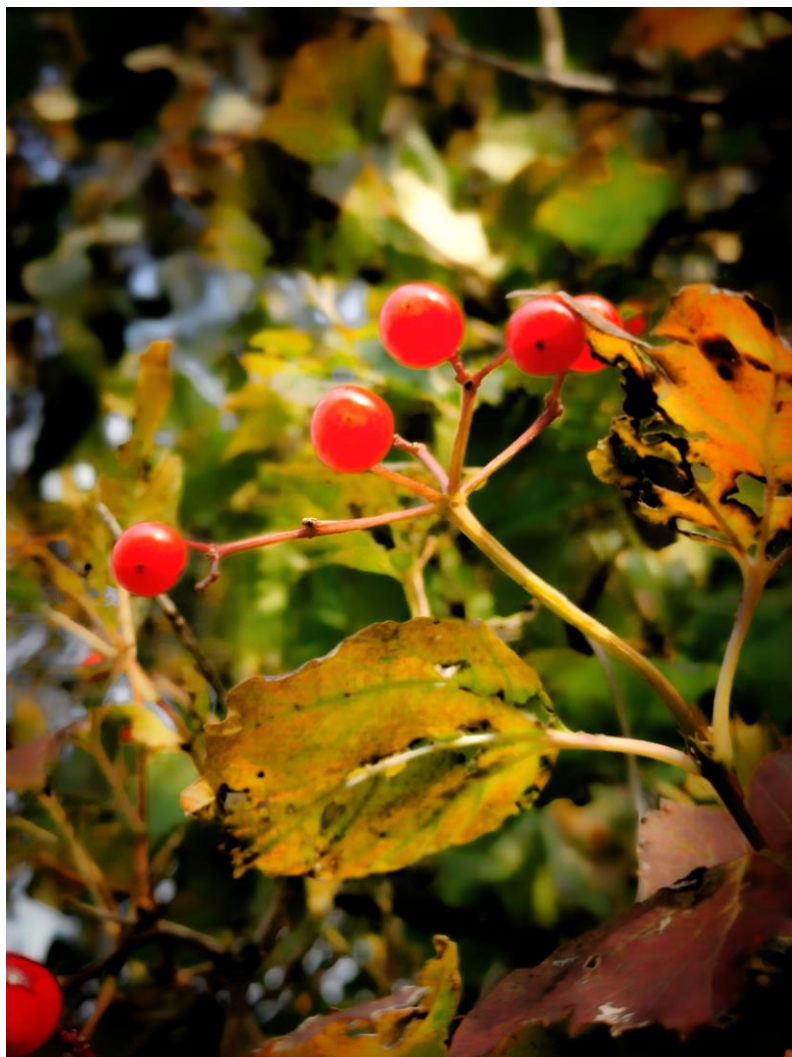

Gimnazistė Agnė Žiliūtė:

Ko gero, stebėti, kaip keičiasi gamtos peizažas, kaskart pamatyti ir išvelgti gelstančioje aplinkoje vis naujų vaizdų, fotografuoti ir įamžinti juos.

Tomas Chockevičius

Gimnazistų kūryba

Krevetė

Ruduo

Rudens lapai krenta man po kojom,
O mes vakar abejojom,
Kad sulauksim šiandienos
Ir kitos, dar kitos dienos.

Kiekviena diena su tavimi,
Kiekviena naktis su tavimi,
Ir skaičiuojam jau trečią rudenį kartu –
Nesam buvę tokie laimingi abu.

Rudens lietus – tai laimė,
Nes primena tave.
Rudens vėjas – tai skausmas,
Nes primena tave.

Jei galėčiau sustabdyti laiką,
Pasilikčiau rudeny, kai lapai krenta.

Kūrybiniai bandymai

Trioletai pagal V. Mačernį

Kristijanas Jasionis

Aš laimingas esu,
Laimingesnio pasaulio nėra.
Tikiu savo džiaugsmu.
Aš laimingas esu
Tarp dienos ir nakties,
Tarp svajonių ir laimės...
Aš laimingas esu,
Laimingesnio pasaulio nėra.

Austėja Bumbulytė

Aš laiminga esu.
Niekada aš liūdna nebūnu.
Patikėkite mano žodžiu.
Aš laiminga esu
Tarp planetų gražių.
Kosmonautė esu.
Aš laiminga esu,
Niekada aš liūdna nebūnu.

Gytis Nogaitis

Visada aš laimingas esu,
Niekada neliūdžiu.
Liūdesys manęs nepagauna.
Visada aš laimingas esu,
Nes draugų daug turiu
Ir visus branginu.
Visada aš laimingas esu,
Niekada neliūdžiu.

Paulina Šarkaitė

Aš laiminga esu,
Nes mylimą šeimą turiu,
Kuri myli mane.
Aš laiminga esu,
Nes mylėti galiu
Ir viską, ko reikia, turiu.
Aš laiminga esu,
Nes mylimą šeimą turiu.

Emilijus Lapinskas

Aš laimingas esu
Tarp mylinčių žmonių.
Gerai gyvenu.
Aš laimingas esu
Tarp giminių ir tėvų
Ir laimę kitiems teikiu.
Aš laimingas esu
Tarp mylinčių žmonių.

**Laikraštį rengia Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos žurnalistų būrelis
(vadovė – mokytoja Rasvita Kundrotaitė).**

Laikraštį rasite gimnazijos tinklapyje www.saule.silute.lm.lt/